

Prezident republiky podepsal zákon

1.9.2023 - | Správa Pražského hradu

Prezident republiky Petr Pavel podepsal zákon ze dne 23. srpna 2023, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Přikládáme vyjádření prezidenta Pavla:

“Tento zákon jsem se po pečlivém posouzení a přes níže uvedené výhrady rozhodl podepsat.

Předně chci zdůraznit, že podporuji úsilí vlády ČR o zlepšení hospodaření veřejných rozpočtů. Stejně tak považuji za důležitou systematickou práci na zvýšení dlouhodobé finanční udržitelnosti důchodového systému. Opatření, která sníží deficity důchodového systému, ochraňují hodnotu důchodových nároků dnešních i budoucích penzistů, což je klíčové zejména pro ty občany, jejichž důchodový příjem zásadně závisí či bude záviset na státu.

Novela zákona o důchodovém pojištění obsahuje řadu potřebných kroků a je třeba ocenit vůli a ochotu nastalé problémy důchodového systému řešit. Je nutné, byť politicky nepopulární, snížit váhu reálných mezd ve standardní valorizaci důchodů. Jak se zřetelně ukázalo v období vysoké inflace let 2022 a 2023, je potřebné přepracovat i pravidla pro mimořádnou valorizaci důchodů. Stejně tak je potřeba průběžně upravovat podmínky pro odchody do předčasných důchodů.

Těchto cílů lze dosáhnout pouze odpovídajícím způsobem a z tohoto hlediska shledávám v předložené novele zákona o důchodovém pojištění tyto nedostatky:

Novela upravuje mimořádné valorizace důchodů způsobem, který by v případě dalšího inflačního výkyvu vedl k fiskálně nákladnějšímu řešení, než je dnešní a přitom nevyhovující režim, což vyplývá i ze samotné důvodové zprávy. Paradoxně to vede ke konfliktu se základním cílem vlády, tj. dosažení pokroku na poli fiskální konsolidace. Úkolem by mělo být nalézt takový postup pro mimořádné valorizace důchodů, který v období nadměrné inflace zvýší důchody obdobným tempem, jakým rostou příjmy ostatním spoluobčanům, přičemž realizace mimořádné valorizace nebude vyžadovat korektiv v podobě speciálních ad hoc zákonů.

U předčasných důchodů je problematická náhlost zkrácení doby nejdřívejšího možného odchodu do předčasného důchodu z 5 na 3 roky před standardním důchodovým věkem. V kombinaci s extrémně krátkým (de facto nulovým) rozdílem mezi termínem platnosti a účinnosti novely zákona může tento postup zakládat v inkriminované části populace nadměrnou nerovnost v přístupu k institutu předčasných důchodů. Nadto existuje nemalé riziko, že návrh nevalorizovat procentní výměru u nově přiznaných předčasných důchodů do doby, než důchodce dosáhne standardního důchodového věku, povede k nezamýšleným negativním sociálním efektům, zejména pokud by ekonomika opět čelila vyšší inflaci. Potřebné zpřísnění podmínek v oblasti předčasných důchodů by mělo být provedeno způsobem, který bude udržitelný i v nepříznivých inflačních scénářích a nebude náhle a zásadně měnit pravidla pro občany, kteří již dle stávající legislativy potenciální nárok na předčasný důchod mají.

Tyto své výhrady jsem sdělil osobně ministru práce a sociálních věcí i předsedovi vlády ČR.

Protože předloha jako celek jde dle mého názoru správným směrem, rozhodl jsem se pro podpis zákona.

Zároveň apeluji obecně na respektování lhůty, kterou mi k posuzování zákonných předloh dává Ústava ČR."

<https://www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/aktualni-tiskove-zpravy/prezident-republiky-podepsal-zakon-17317>